

Suomen Ringeteliitto ry
Linjaus transurheilijoiden yhdenvertaisuudesta

LINJAUS TRANSURHEILIJOIDEN YHDENVERTAISUUDESTA,
SUOMEN RINGETTELIITTO RY

1. Suomen Ringeteliitto noudattaa seuraavia periaatteita kehittäessään ja soveltaessaan tätä linjausta. Linjaus on voimassa kaikissa SRiL:n ja sen alueiden järjestämissä sarjoissa, pois lukien tapahtumat, joissa on noudatettava kansainvälisen ringeteliiton (IRF) sääntöjä.
 - a. Transsukupuoliset urheilijat voivat osallistua kilpa- ja harrastesarjoihin joko syntymässä määritellyn sukupuolensa mukaisesti tai sen sukupuolen mukaisesti, johon he ovat itsensä juridisesti vahvistaneet. Transsukupuolisen tytön/naisen, transsukupuolisen pojan/miehen tai ei-binäärisen urheilijan, joka haluaa vedota tähän linjaukseen liiton kilpasarjoissa, on ilmoitettava siitä annettujen ohjeiden mukaisesti SRiL:n yhdenvertaisuustyöryhmälle, jotta osallistumisoikeus voidaan vahvistaa.
 - b. Urheilijalta ei ilmoituksen lisäksi vaadita muuta transidentiteetin tai henkilöhistorian paljastamista voidakseen osallistua toimintaan, ellei siihen ole perusteltua syytä (ks. kohta 5b).
 - c. Transsukupuoliselta urheilijalta ei myöskään vaadita kirurgisia toimenpiteitä tai hormonihoitoa, jotta hän voi osallistua toimintaan.
 - d. Liitto tukee transsukupuolisia ja ei-binäärisiä urheilijoita ja tarjoaa tukensa niille urheilijoille, jotka päättävät jakaa identiteettinsä liiton kanssa. Tunnistamalla transsukupuolisten ja ei-binääristen urheilijoiden tarpeet ja kokemukset liitto pyrkii tekemään yhteistyötä urheilijan kanssa, jotta voidaan määritellä hänelle paras toimintatapa monitahoisten tekijöiden perusteella, mukaan lukien sukupuolen vahvistaminen, yksityisyys, turvallisuus ja sopivan sarjan määrittely.

Käyttötarkoitus

2. SRiL linjaa, että kaikki osallistujat ansaitsevat turvallisen ympäristön, joissa arvostetaan osallistujan sukupuoli-identiteettiä ja sukupuolen ilmaisua. SRiL ja sen jäsenyhdistykset sitoutuvat noudattamaan tätä linjausta oikeudenmukaisella ja tasapuolisella tavalla.

Osallisuutta edistävät toimet

3. SRiL sitoutuu:
 - a. Toimittamaan tämän linjauksen kaikille sen alaisille toimijoille ja jäsenyhdistyksille, sekä järjestämään transurheilijoiden osallistumista käsittelevää koulutusta linjauksen toteuttamiseksi;

- b. Tarjoamaan mahdollisuuden:
 - i. juridisesti vahvistetun sukupuoli-identiteetin ilmoittamisen syntymässä määritellyn biologisen sukupuolen sijaan;
 - ii. haluamansa nimen ilmoittamisen, jos se eroaa virallisesta nimestä.
- c. Ylläpitämään liiton asiakirjoja yhdistyksen verkkosivustolla tavalla, joka edistää sukupuoliriippumatonta kieltä ja mielikuvia
- d. Viittaamaan osallistujiin heidän haluamallaan nimellä
- e. Tekemään yhteistyötä transsukupuolisten osallistujien kanssa tämän linjauksen täytäntöönpanemiseksi ja/tai kehittämiseksi
- f. Varmistamaan, että liiton tapahtumien pukeutumiskoodit ja joukkueasut mahdollistavat pukeutumisen osallistujien sukupuoli-identiteetin ja sukupuolen ilmaisun mukaisesti; ja
- g. Määrittämään transsukupuolisten osallistujien kelpoisuusohjeet, kuten tässä linjauksessa kuvataan

Poikkeukset linjaukseen

- 4. Kun kilpailunjärjestäjä on joku muu kuin SRiL tai sen jäsen, noudatetaan kansainvälisen ringetteliiton ja/tai minkä tahansa muun kilpailunjärjestäjän transsukupuolisten urheilijoiden osallistumista koskevia linjauksia, jolloin ne syrjäyttävät tämän asiakirjan.

Osallistumisoikeutta koskevat suuntaviivat

- 5. SRiL:n määrittelemää transurheilijoiden osallistumisoikeutta laadittaessa on perehdytty erilaisiin tutkimuksiin ja erityisesti Ringette Canadian kokemuksiin ja linjauksiin transurheilijoiden osallistumisoikeudesta (<https://www.ringette.ca/safe-sport/trans-inclusion-policy-and-resources/>). Lisäksi linjaukseen on pyydetty Olympiakomitean asiantuntijoiden kommentit ja sitä on tarkennettu saatujen kommenttien mukaisesti. Näiden toimenpiteiden perusteella SRiL linjaa seuraavasti:
 - a. Sekä harraste- että kilpatasolla urheilija pystyy osallistumaan sukupuoliluokassa, johon hänet on syntymässä määriteltä tai johon hän juridisesti identifioituu, tämän asiakirjan kohdan 1. mukaisesti.
 - b. Yhdenvertaisuustyöryhmälle tehtävän ilmoituksen lisäksi osallistujien ei tarvitse esittää erillisiä todisteita transsukupuolisuudestaan, transsukupuolisesta identiteetistään tai historiastaan liitolle tai millekään muulle taholle (esim. seuroille, valmentajille, tuomareille, toimitsijoille jne.). Poikkeuksia voidaan käsitellä, jos liiton jäsenyhdistys pystyy esittämään todisteita, jotka osoittavat, että transsukupuolisuuden todistaminen olisi kohtuullinen ja vilpittömässä mielessä esitetty vaatimus, jolla varmistetaan oikeudenmukaiset toimintaedellytykset

kilpasarjoissa. Tällaisissa tapauksissa liiton jäsenyhdistyksen on esitettävä selvityspyyntö SRiL:n yhdenvertaisuustyöryhmälle, ei urheilijalle tai hänen edustamalleen seuralle.

Antidoping

6. Kaikkien urheilijoiden on oltava tietoisia siitä, että he voivat joutua doping-valvontatestien kohteeksi antidopingohjelman mukaisesti. Hormonihoidot osana sukupuolenkorjaushoitoja ovat useimmissa tapauksissa vastoin Maailman antidopingsäännöstöä (World Anti-Doping Code). Transsukupuolisten urheilijoiden, jotka käyttävät hormonivalmisteita, tulee olla itse yhteydessä Suomen urheilun eettiseen keskukseseen (SUEK), jolta voi hakea erivapautta hormonien ja lääkkeiden käyttöön (testosteroni, spironolaktoni, GnRH).

Luottamuksellisuus

7. SRiL ei luovuta ulkopuolisille osapuolille mitään asiakirjoja tai tietoja, jotka koskevat osallistujan sukupuoli-identiteettiä.

Jatkuva seuranta

8. SRiL seuraa jatkuvaa kehitystä, joka koskee kansallisia ja kansainvälisiä transsukupuolisten urheilijoiden osallistumisohjeita, ja tarkistaa ja/tai muuttaa tätä linjausta tarvittaessa, kun ringetteen soveltuvaa uutta tietoa tulee saataville.

Sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun liittyvien kysymysten ratkaiseminen

9. Jos osallistuja kokee joutuneensa sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuvan syrjinnän, kiusaamisen tai seksuaalisen häirinnän tai mustamaalauksen kohteeksi tai todistajaksi, SRiL kannustaa osallistujaa ryhtymään asianmukaisiin toimiin liiton kurinpitomenettelyjen kautta. Jos osallistuja ei tunne oloaan turvalliseksi näin toimiessaan, hän voi pyytää apua liiton toiminnanjohtajalta ja/tai yhdenvertaisuustyöryhmän puheenjohtajalta.

Valitukset

10. Kaikkiin päätöksiin, jotka SRiL tai sen jäsenyhdistykset ovat tehneet tämän linjauksen mukaisesti, voidaan hakea muutosta liiton hallintosäännössä kuvatun valituskäytännön mukaisesti.

KÄSITTEITÄ**Sukupuoli-identiteetti**

Sukupuoli-identiteetti tarkoittaa ihmisen omaa sisäistä ymmärrystä sukupuolestaan tai sukupuolettomuudestaan.

Sukupuolen moninaisuus

Ilmaisulla viitataan siihen, että sukupuoli on moninainen ilmiö, joka ei ole jaettavissa kahteen, toisilleen vastakkaiseen ja selvästi toisistaan erotettavaan sukupuoleen. Sukupuolen moninaisuus sisältää sekä sukupuolivähemmistöt että -enemmistöt. Yksilötasolla voidaan ajatella, että jokaisen ihmisen sukupuoli koostuu ainutlaatuisista ja yksilöllisistä piirteistä ja on täten moninainen.

Sukupuolivähemmistöt

Sukupuolivähemmistöt on kattokäsite, jolla viitataan henkilöihin, jotka eivät koe syntymässä määriteltyä sukupuolta omakseen tai joiden sukupuoli, sen ilmaisu ja kokemus eivät kaikin tai jollain tavoin vastaa normatiivisia käsityksiä sukupuolesta ja jotka itse määrittelevät kuuluvansa johonkin sukupuolivähemmistöön, kuten transsukupuoliset, transvestiitit, muunsukupuoliset tai intersukupuoliset.

Trans

Sanaa käytetään kuvaamaan henkilöä, jonka sukupuoli tai sukupuolen ilmaisu ei ole yksiselitteisesti hänelle syntymässä määritellyn sukupuolen ja siihen yleensä liitettyjen odotusten mukainen, ja jotka itse määrittelevät olevansa transihmisiä. Vastakohtana on cis; sanat ovat alkuaan latinasta, jossa niillä on merkitys 'toisella puolen' ja 'tällä puolen'.

Transsukupuolisuus

Transsukupuolisen ihmisen sukupuoli-identiteetti ei vastaa hänen syntymässä määriteltyä sukupuoltaan. Henkilö kokee sukupuoliristiriitaa syntymässä määriteltyä sukupuolta kohtaan. Transsukupuolisen henkilön sukupuoli-identiteetti on useimmiten mies tai nainen, mutta se voi olla myös esimerkiksi muunsukupuolinen. Transsukupuolisella ihmisellä voi olla tarve lääketieteelliselle sukupuolen korjaamiselle ja/tai sukupuolen juridiselle vahvistamiselle.

Lisää sateenkaarisanastoa

<https://seta.fi/sateenkaaritieto/sateenkaarisanasto/>

USEIN KYSYTYT KYSYMYKSET

Miksi tämä linjaus on tehty?

Suomen Ringeteliiton yhdenvertaisuustyöryhmä perustettiin kaudelle 2023-2024, kun se sai SRiL:n hallitukselta toimeksiannon selvittää, miten transurheilijoita voidaan jatkossa ottaa paremmin huomioon lajin parissa Suomessa käytännön tasolla, ja esittää mitä käytännön toimenpiteitä yhdenvertaisuuden toteuttamiseen vaaditaan.

Työryhmä esitti kauden 2024-2025 harrastesääntöihin muutosta, jossa transsukupuolisten pelaajien osallistuminen sallittaisiin harrastesarjojen ylimmällä Fast-sarjatasolla. Transsukupuolisten maalivahtien osallistumisoikeutta esitettiin kaikille harrastesarjatasoille. Muutosesitys hyväksyttiin, ja se astui voimaan kauden 2024-2025 alussa. Fast-sarjan avaaminen transsukupuolisille urheilijoille on onnistunut hyvin.

Yhdenvertaisuustyöryhmän sääntömuutosesitys laajentaa transurheilijoiden osallistumisoikeutta myös SRiL:n alaisiin kilpasarjoihin kaudelle 2025-2026 tukee yhdenvertaisuuden edistämistä ja ringeten asemaa tasa-arvon edelläkävijänä. SRiL:n hallitus hyväksyi sääntömuutosesityksen yksimielisesti. Samalla kun hallitus ymmärtää hyvin, että uudistus herättää kysymyksiä ja huoliakin, se toivoo ringetteyhteisöltä avointa suhtautumista ja perehtymistä asiaan ja on valmis vastaamaan kaikkiin asiaan liittyviin kysymyksiin.

Transsukupuolisuudella tarkoitetaan ristiriitaa syntymässä määritellyn sukupuolen ja koetun sukupuoli-identiteetin välillä. Transsukupuolinen ihminen voi olla esimerkiksi transmies, transnainen tai muunsukupuolinen. Transsukupuolisuuden esiintyvyys on eri tutkimuksissa keskimäärin 0,5-1,3% väestöstä.

SRiL:n alaisissa kilpasarjoissa on kaudella 2024-2025 yhteensä 766 pelaajalisenssiä (A ja BC Ice Cardit). Tilastollisen esiintyvyyden perusteella tästä pelaajamäärästä 4-10 henkilöä voisi olla transsukupuolisia. Ringetteä pelanneiden transsukupuolisten kokemusasiantuntijoiden mukaan jossain vaiheessa pelaajauraa oma sukupuoli-identiteetti alkaa kuitenkin aiheuttaa haasteita, jotka lopulta johtavat itselle rakkaan harrastuksen lopettamiseen joko vapaaehtoisesti (oma identiteetti ei salli henkisesti enää tyttöjen/naisten sarjoissa pelaamista) tai pakotetusti (sukupuolen korjausprosessi johtaa henkilötunnuksen vaihtoon ja/tai esimerkiksi testosteronikorvaushoidon aloittamiseen, jolloin naisten sarjassa pelaaminen ei ole enää mahdollista). Etenkin jälkimmäinen tilanne voi olla pelaajalle hyvinkin raskas, kun hän samalla käy läpi isoa elämänmuutosta, eikä voi enää edes tukeutua harrastukseensa pysyvänä osana arkeaan. Jotta näiden muutamienkaan pelaajien ei tarvitsisi lopettaa ringetteä vasten omaa tahtoaan, SRiL on laatinut linjauksen transurheilijoiden yhdenvertaisuudesta. Samalla siirrymme noudattamaan vastaavaa linjausta, mitä on noudatettu kanadalaisessa ringetessä jo vuodesta 2021 lähtien ajan ilman ongelmia.

Onko urheilijoiden todistettava sukupuoli-identiteettinsä tai sukupuolihistoriansa?

Transsukupuolisen urheilijan, joka haluaa vedota tähän linjaukseen liiton kilpasarjoissa, on ilmoitettava siitä SRiL:n yhdenvertaisuustyöryhmälle, jotta osallistumisoikeus voidaan vahvistaa. Yhdenvertaisuustyöryhmä voi tarvittaessa pyytää tarkempaa selvitystä henkilön historiasta tai juridisesti vahvistetusta sukupuolesta, mikäli se epäilee linjauksen väärinkäyttöyritystä.

Urheilijoiden ei muuten tarvitse todistaa sukupuoli-identiteettiään tai historiaansa liiton tai seurojen edustajalle (esim. valmentajille, henkilökunnalle, tuomareille, toimihenkilöille jne.). Sukupuolitiedot kerätään ilmoittautumisen yhteydessä tilastointia varten, jotta voidaan seurata suuntauksia ja raportoida koottuja tietoja. Yksilölliset tiedot on kuitenkin pidettävä yksityisinä ja luottamuksellisina.

Vaaditaanko urheilijoilta sukupuolenkorjausmenettelyjä, jotta he voivat vedota tähän linjaukseen?

Ei, urheilijoiden ei tarvitse suorittaa (eikä ilmoittaa) mitään sukupuolta vahvistavia toimenpiteitä, kuten hormonikorvaushoitoa, leikkauksia tai muita toimenpiteitä.

Pitääkö seurojen tai joukkueiden tehdä jotakin, jos heidän joukkueessaan on transurheilijoita?

Mitään toimenpiteitä ei tarvita, kuin ottaa urheilija avoimesti osaksi joukkuetta. Kuten linjauksessa todetaan, transurheilijat voivat osallistua, kun yhdenvertaisuustyöryhmä on vahvistanut osallistumisoikeuden. Urheilija voi halutessaan keskustella avoimesti sukupuoli-identiteetistään tai sukupuolen ilmaisustaan tai sitten ei. Sukupuoli-identiteetti ja sukupuolen ilmaisu ovat luottamuksellisia tietoja, ja urheilijoilla on oikeus myös pitää ne salassa.

Koskeeko uusi linjaus myös maajoukkueurheilijoita?

Samaa linjausta sovelletaan maajoukkueurheilijoihin Suomessa siihen asti, kunnes he osallistuvat kilpailuun, jossa täytyy noudattaa jonkun muun tahon kuin SRiL:n sääntöjä. Kansainvälisen ringetteliiton (IRF) kelpoisuussäännöt ja/tai minkä tahansa muun kansainvälisen kilpailunjärjestäjän säännöt syrjäyttävät tällöin SRiL:n linjauksen. Tällä hetkellä Kansainvälisen Ringetteliiton vastaava linjaus on vasta valmistelussa, joten transsukupuoliset urheilijat eivät voi toistaiseksi osallistua esim. MM-kisoihin.

Miksi transsukupuoliset miehet voivat osallistua naisjoukkueisiin, mutta cis-sukupuoliset miehet eivät?

Transsukupuolinen mies tarkoittaa syntymässä naiseksi määriteltyä ja useimmiten tyttönä kasvanutta henkilöä. Suomessa on useita ringetteä lapsena/nuorena harrastaneita transmiehiä, jotka ovat joutuneet lopettamaan harrastuksensa sukupuoli-identiteettinsä vuoksi. Tämä on yksi niistä epäkodista, jota tällä linjauksella halutaan korjata.

Linjauksen tarkoituksena on tehdä ringetestä yhdenvertaisempaa ja turvallisempaa pelaajille, jotka identifioituvat transsukupuolisi. Se on edistysaskel, jonka ansiosta ringette on Suomen johtavien urheilulajien joukossa, kun on kyse monimuotoisuuden ja yhdenvertaisuuden

parantamisessa. Lisäksi SRiL tekee myös töitä kehittääkseen riittävästi toimintaa cis-miehille ja sekajoukkueille.

Mitä SRiL tekee tukeakseen linjausten soveltamista?

Työskentelemme kehittääksemme koulutusmateriaalia sekä käytännön oppaita ja työkaluja, jotta varmistetaan yhdenmukainen lähestymistapa koko maassa. Ohjeita julkaistaan sitä mukaa, kun niitä on saatavilla.

Haittaako tämä linjaus jatkossa tyttöjen ja naisten asemaa?

Ei lainkaan. On muistettava, että ringette kehitettiin yli 60 vuotta sitten talviurheilulajiksi tytöille ja naisille, kun heille ei vielä ollut paljon tarjontaa. Tämä osallistava filosofia on edelleen keskeinen perusarvo, ja sitä on nyt laajennettu käsittämään transurheilijat, jotka ovat tänä päivänä samassa tilanteessa kuin tytöt ja naiset aiemmin.

Ringeten yhdenvertaisuuden toteuttaminen tarkoittaa esteiden poistamista kaikilta, jotka haluavat osallistua. Tästä linjauksessa on kyse. Tyttöjen ja naisten osallistumista urheiluun ei pitäisi voida edistää vain sulkemalla pois muita syrjäytyneitä ryhmiä. Urheilujärjestöjen tulisi sitä vastoin ryhtyä ennakoiviin toimenpiteisiin luodakseen osallistavia ympäristöjä, jotka mahdollistavat kaikkien osallistumisen sukupuoli-identiteetistä ja -ilmaisusta riippumatta. Tätä SRiL tavoittelee tällä linjauksella.

Eikö tämä käytäntö anna transsukupuolisille osallistujille ja heidän joukkueilleen epäreilua etua?

Käsitys, jonka mukaan transsukupuoliset pojat ja miehet saavat epäreilua etua cis-sukupuolisiin naisiin nähden, on valitettava väärinkäsitys, etenkin joukkueurheilussa. Tässä virheellisesti oletetaan, että kaikki pojat/miehet ovat urheilullisesti parempia kuin kaikki tytöt/naiset. Etenkin ringetessä, jossa fyysisyyttä enemmän korostuvat etenkin taktiset ja henkilökohtaiset taidot, on hyvin epätodennäköistä, että yksittäinen pelaaja voisi nimenomaan transsukupuolisuutensa avulla tuoda epäreilua etua joukkueelleen. Ringeten historiassa on nähty myös useita taidoiltaan lähes ylivoimaisia naispelaajia, jotka ovat tuoneet joukkueilleen selkeää kilpailuetua.

On myös perusteeton huoli, että cis-sukupuolinen mies voisi "julistautua" naiseksi saadakseen epäreilua kilpailuetua, ottaen huomioon, että juridinen sukupuolen vahvistaminen on virallinen prosessi, joka muuttaisi kyseisen henkilön aseman koko yhteiskunnassa naiseksi. Huippu-urheilun historiassa ei ole dokumentoituja esimerkkejä, joissa näin olisi tapahtunut. Ajatus siitä, että cis-sukupuoliset pojat ja miehet teeskentelisivät kilpailevansa transnaisina, on haitallinen ja vähättelee niitä haasteita, joita transsukupuoliset urheilijat kohtaavat päivittäin.